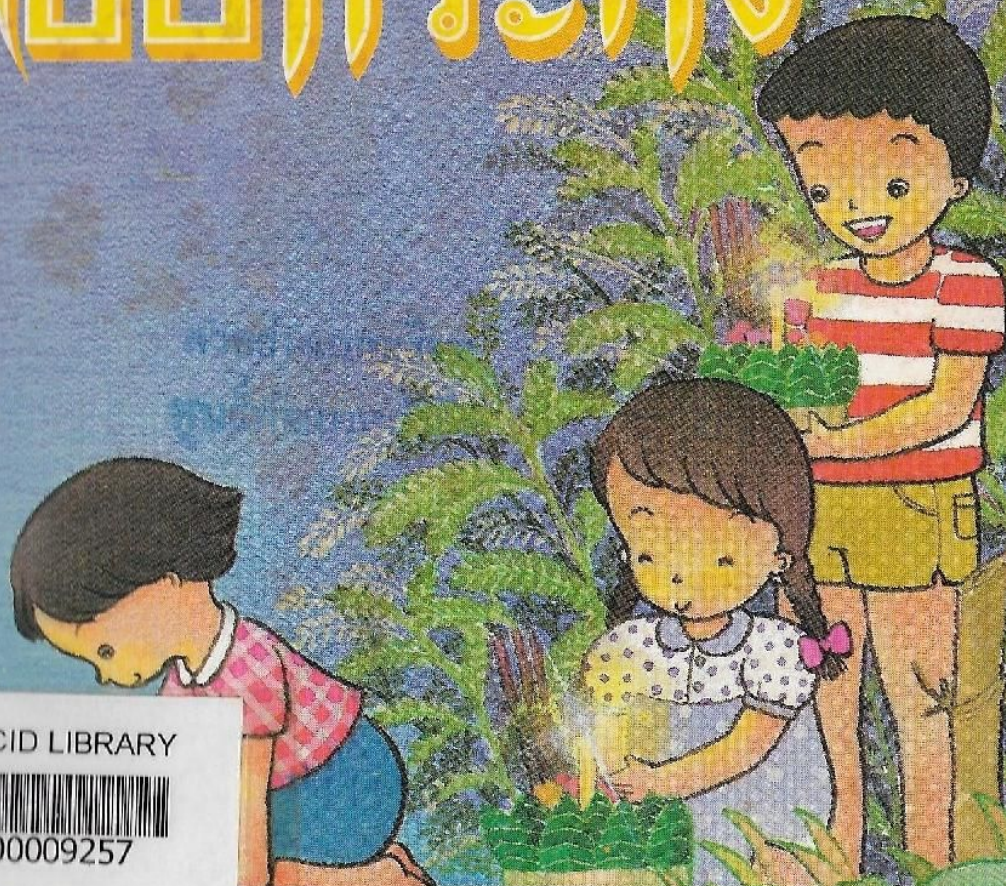

ลอยกระทง

DCID LIBRARY

0000009257

ก 344.๕ ค

๗ ๕๙๔ ค

๙.๕

กระทรวงศึกษาธิการ

หนังสือส่งเสริมการอ่าน

ระดับวัยเริ่มเรียน

หนังสือส่งเสริมการอ่าน

ระดับวัยเริ่มเรียน

เรื่อง

ลอยกระทง

ของ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ครั้งที่หนึ่ง จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม

พ.ศ. ๒๕๒๕

ปกกระดาษราคาเล่มละ ๕.๕๐ บาท

(ห้ามขายเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้)

จัดพิมพ์โดยองค์การค้ำของคุรุสภา

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

๕๒ ถนนลาดพร้าว บางกะปิ กรุงเทพมหานคร

มีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

หนังสือส่งเสริมการอ่าน ระดับวัยเริ่มเรียน

เรื่อง

ลอยกระทง

กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

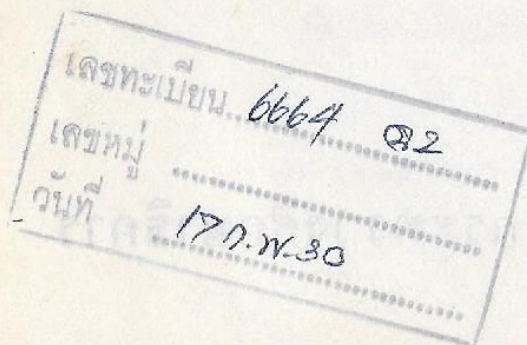
ด้วยกรมวิชาการได้จัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง
ลอยกระทง สำหรับเด็กระดับเริ่มเรียน กระทรวงศึกษาธิการได้
พิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๒๘

พ.ร.ก.

(นายพะยอม แก้วกำเนิด)

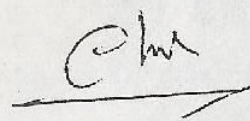
รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

คณะกรรมการจัดทำหนังสือสำหรับเด็กระดับเริ่มเรียน
กรมวิชาการ ได้จัดทำหนังสือ เรื่อง “ลอยกระทง” เป็นหนังสือ
ส่งเสริมการอ่านสำหรับเด็กระดับเริ่มเรียน โดยมี นางสาว
ประกายเดือน บวรวิญญานันท์ เป็นผู้วาดภาพประกอบ หนังสือนี้
มีจุดมุ่งหมายให้เด็กรู้จักคุณค่าและช่วยกันบำรุงรักษาประเพณี
ที่งดงามของไทยให้คงไว้เป็นมรดกของไทยตลอดไป ลักษณะการ
เขียนเป็นคำประพันธ์ มีภาพประกอบสวยงาม เป็นการส่งเสริม
การอ่านยิ่งขึ้น กรมวิชาการจึงจัดพิมพ์เป็นหนังสือส่งเสริม
การอ่านระดับเริ่มเรียน จำนวน ๔๕,๐๐๐ เล่ม เพื่อแจกโรงเรียน
ประถมศึกษาทุกระดับ แล้วมอบให้องค์การค้ำของคุรุสภาจัดพิมพ์
จำหน่ายสำหรับโรงเรียนและหรือผู้สนใจในโอกาสต่อไปด้วย

กรมวิชาการขอขอบคุณคณะกรรมการฯ และผู้เกี่ยวข้อง
ในการจัดทำทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

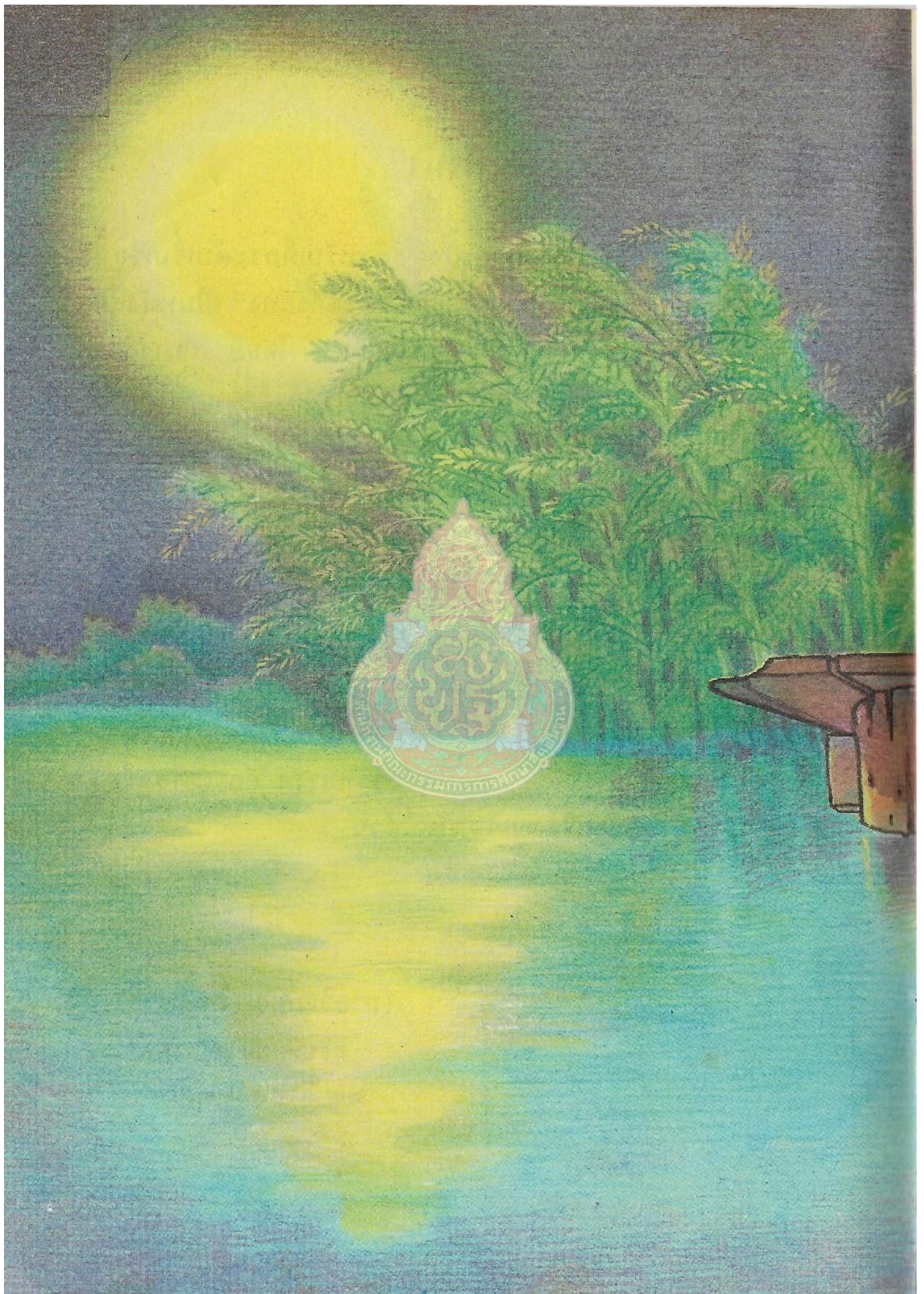
(นายวิเวก ปางพุฒิพงศ์)

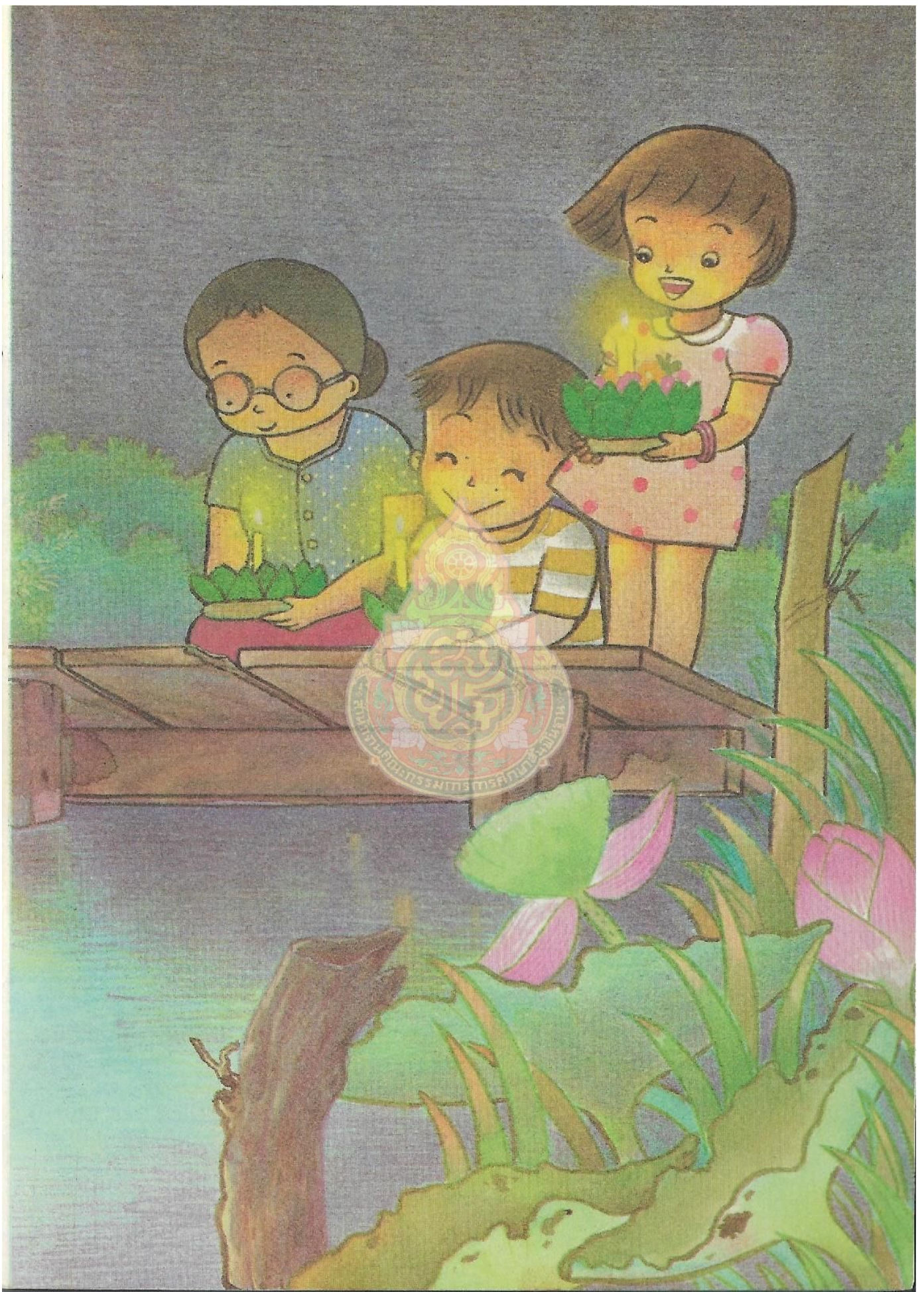
อธิบดีกรมวิชาการ

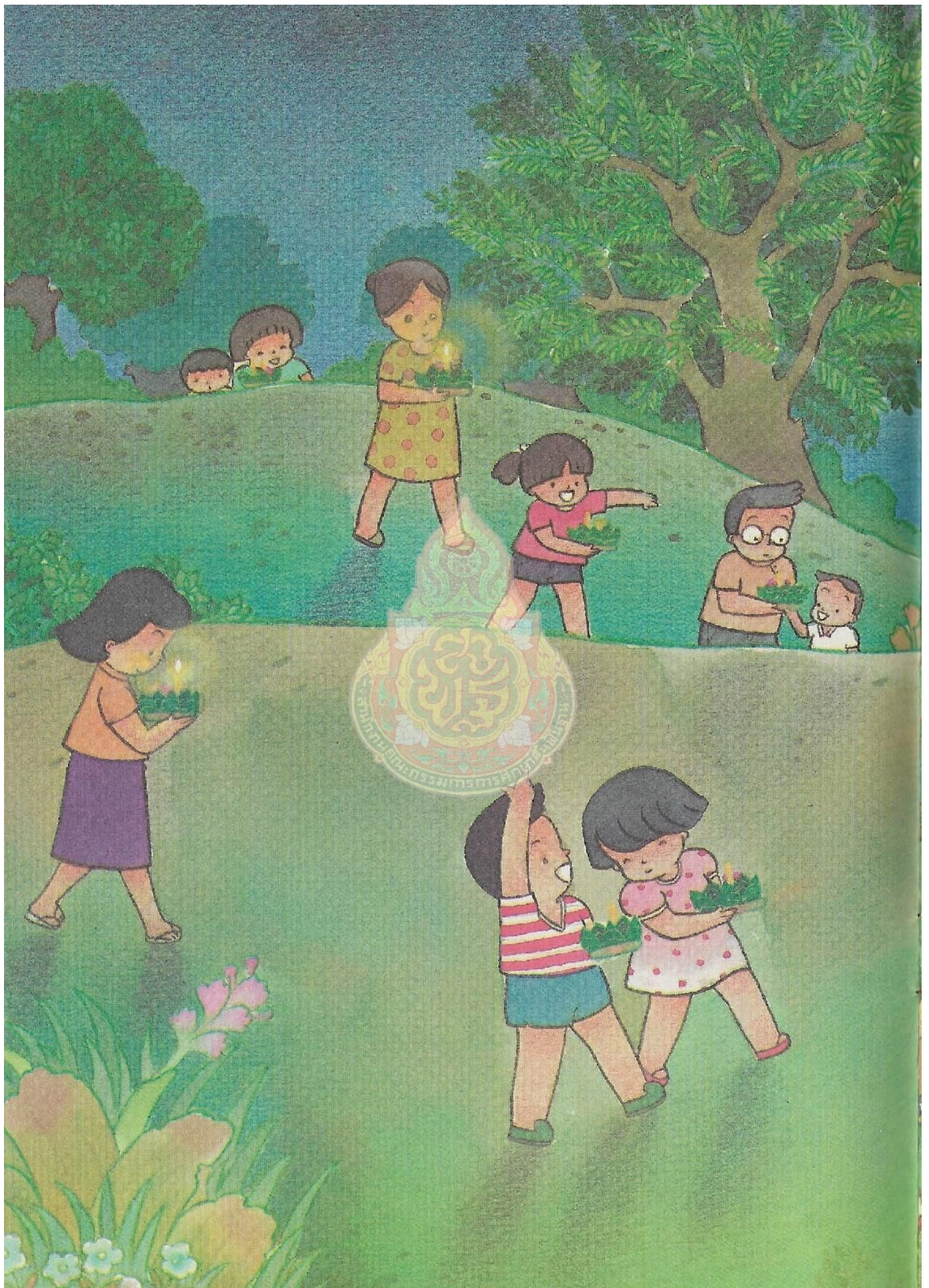
๒๓ สิงหาคม ๒๕๒๘

วันที่ 15 ต.ค. ๒๕๒๘	ด.๑
เลขทะเบียน ๓ ๐๕๒๔๖	
เลขเรียกหนังสือ ๓ ๓๙๔.๒ ๑	

๗ ๕๔๖ ค

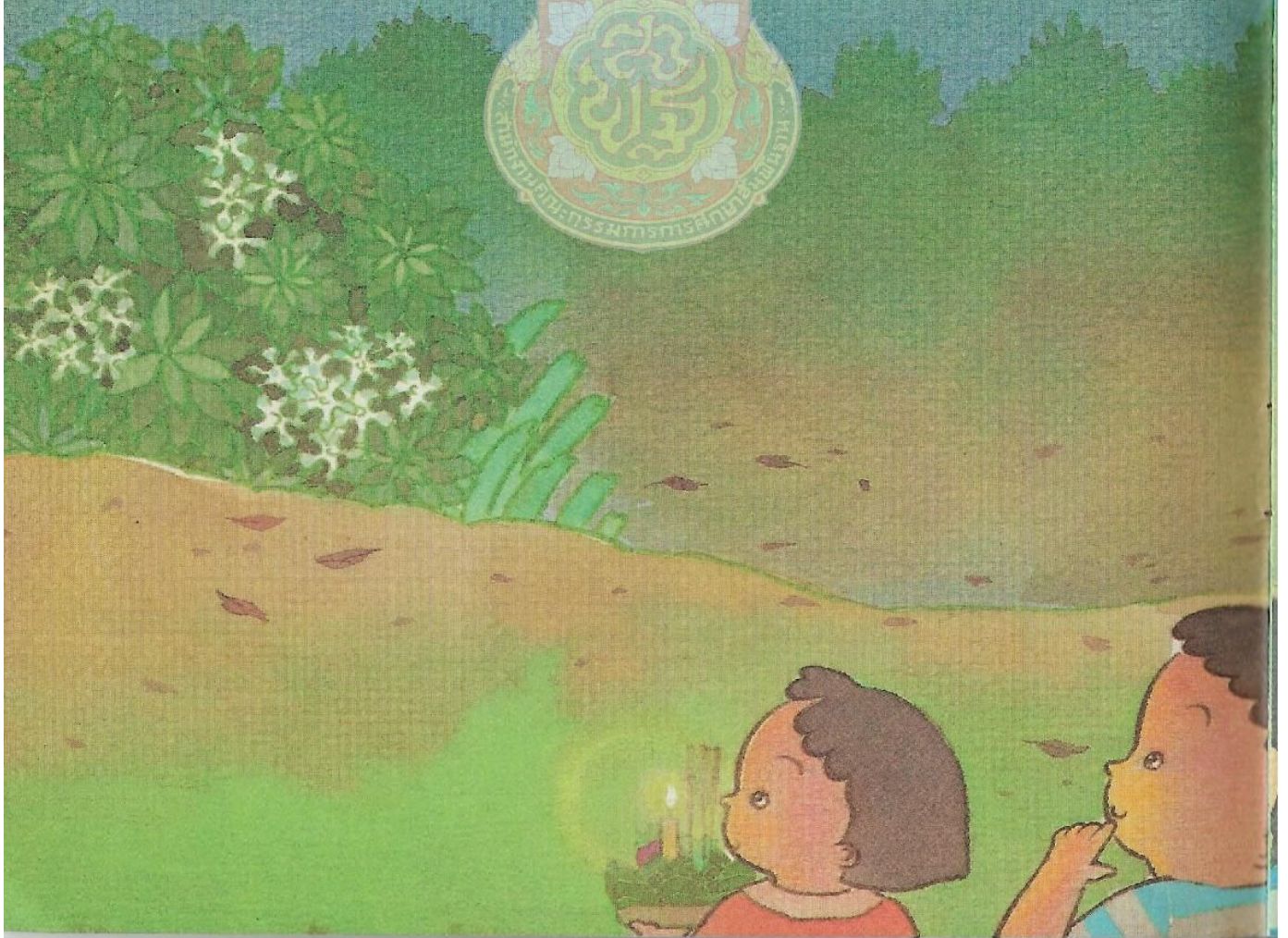
๑
ลอย ลอยกระทง

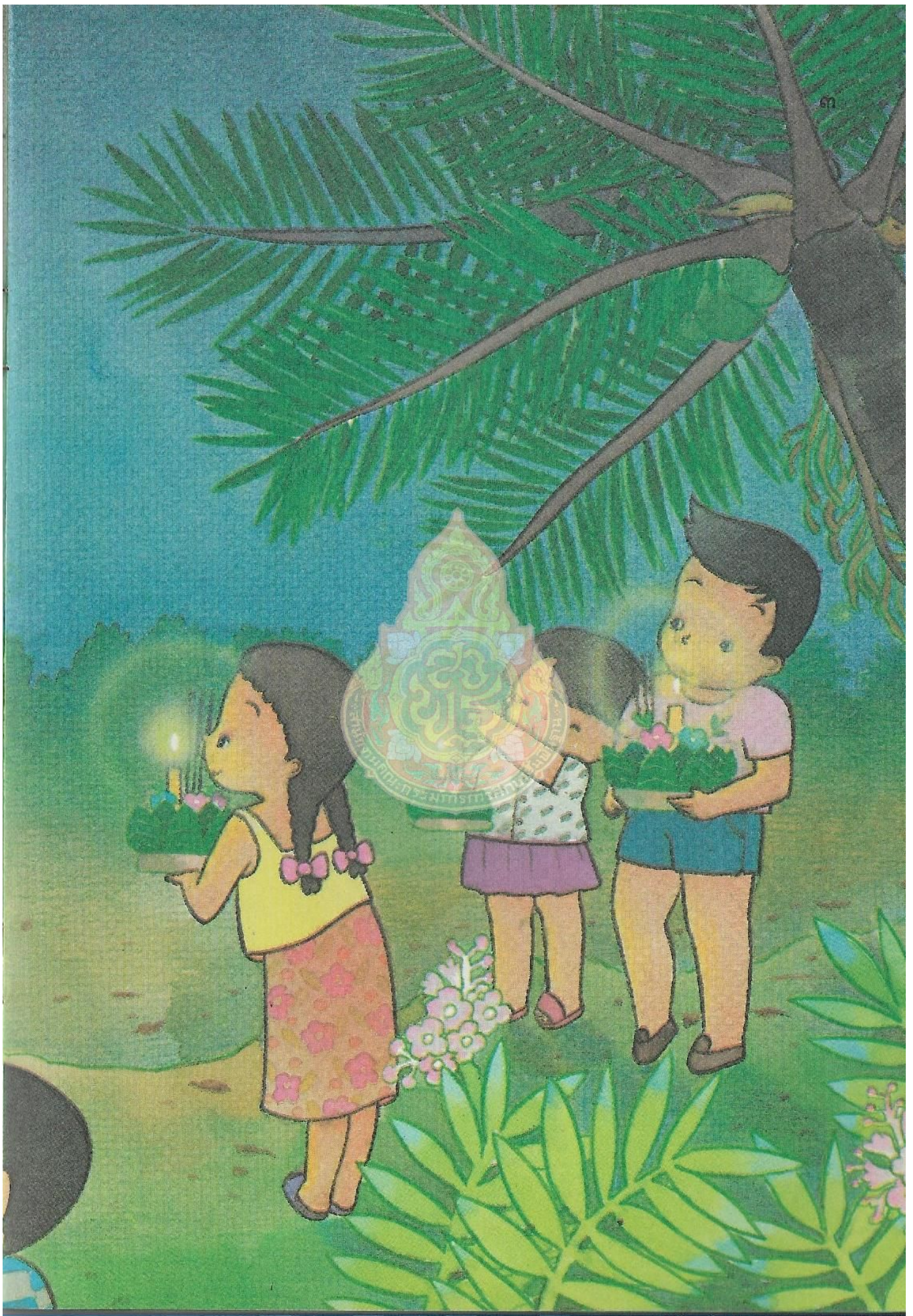
ลอยกระทง กันเถิดหนา

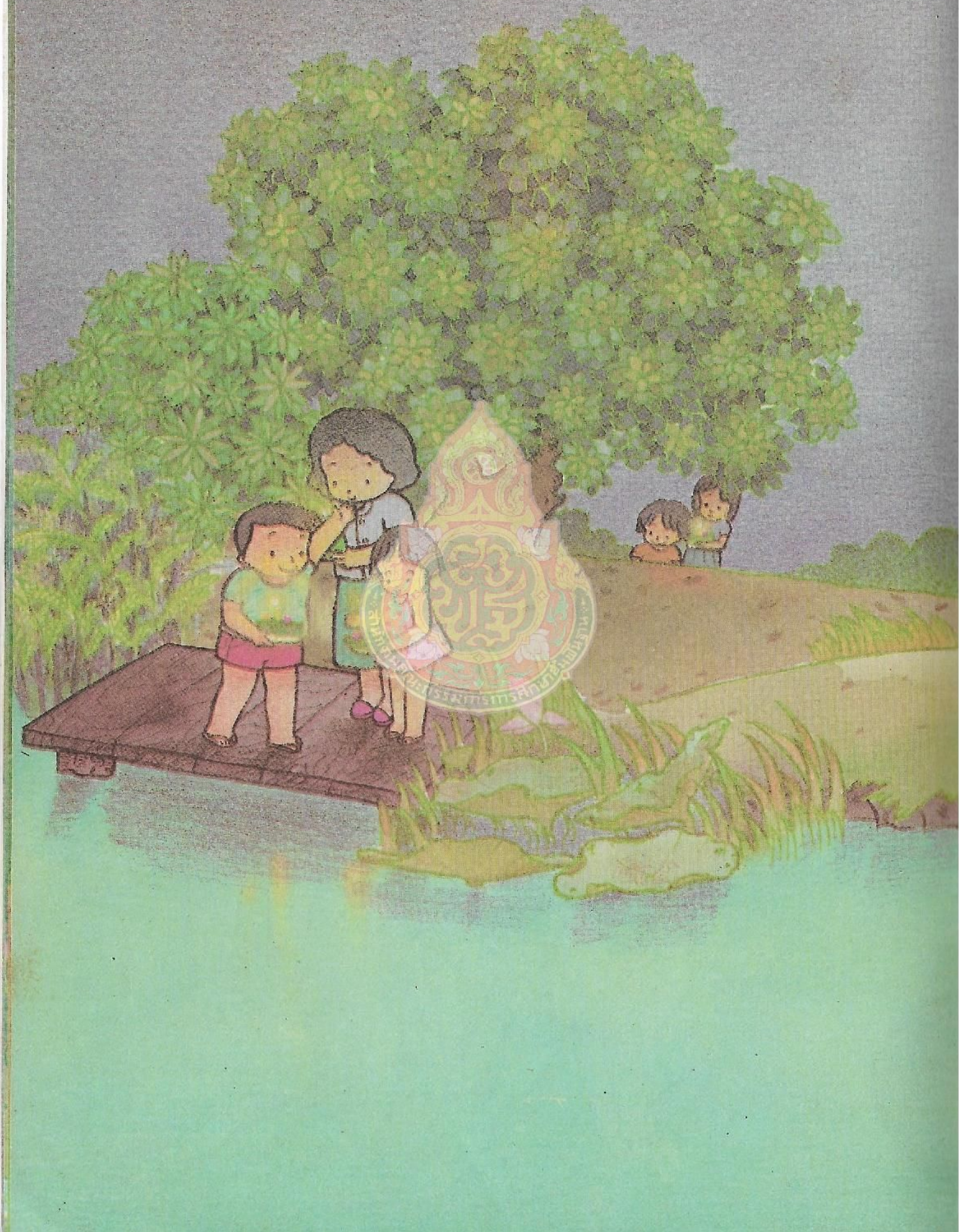
พวกรามา ลอยกระทง

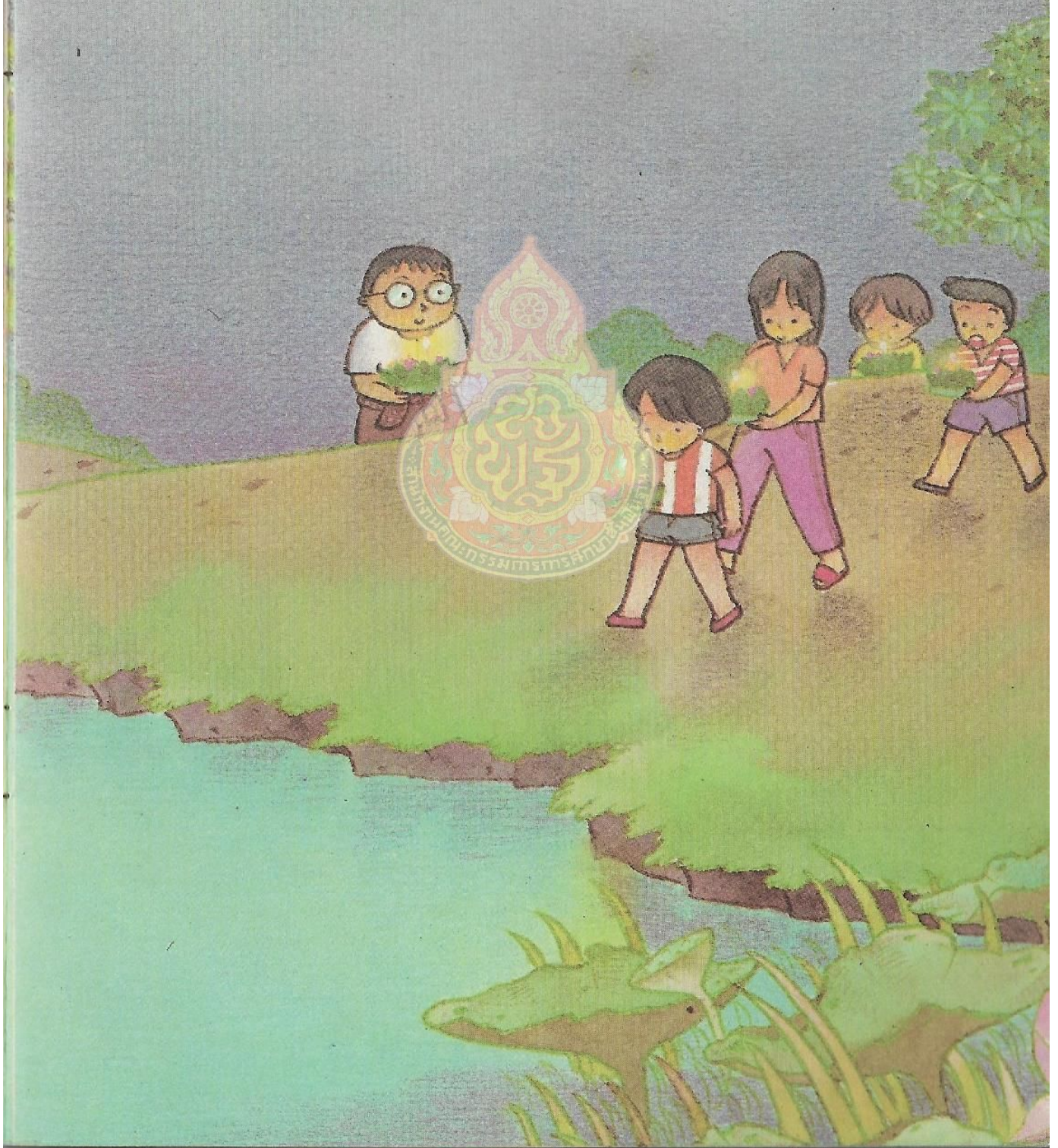
มองดู จันทรเจ้าขา
เหตื่องงามตา กลมเป็นวง

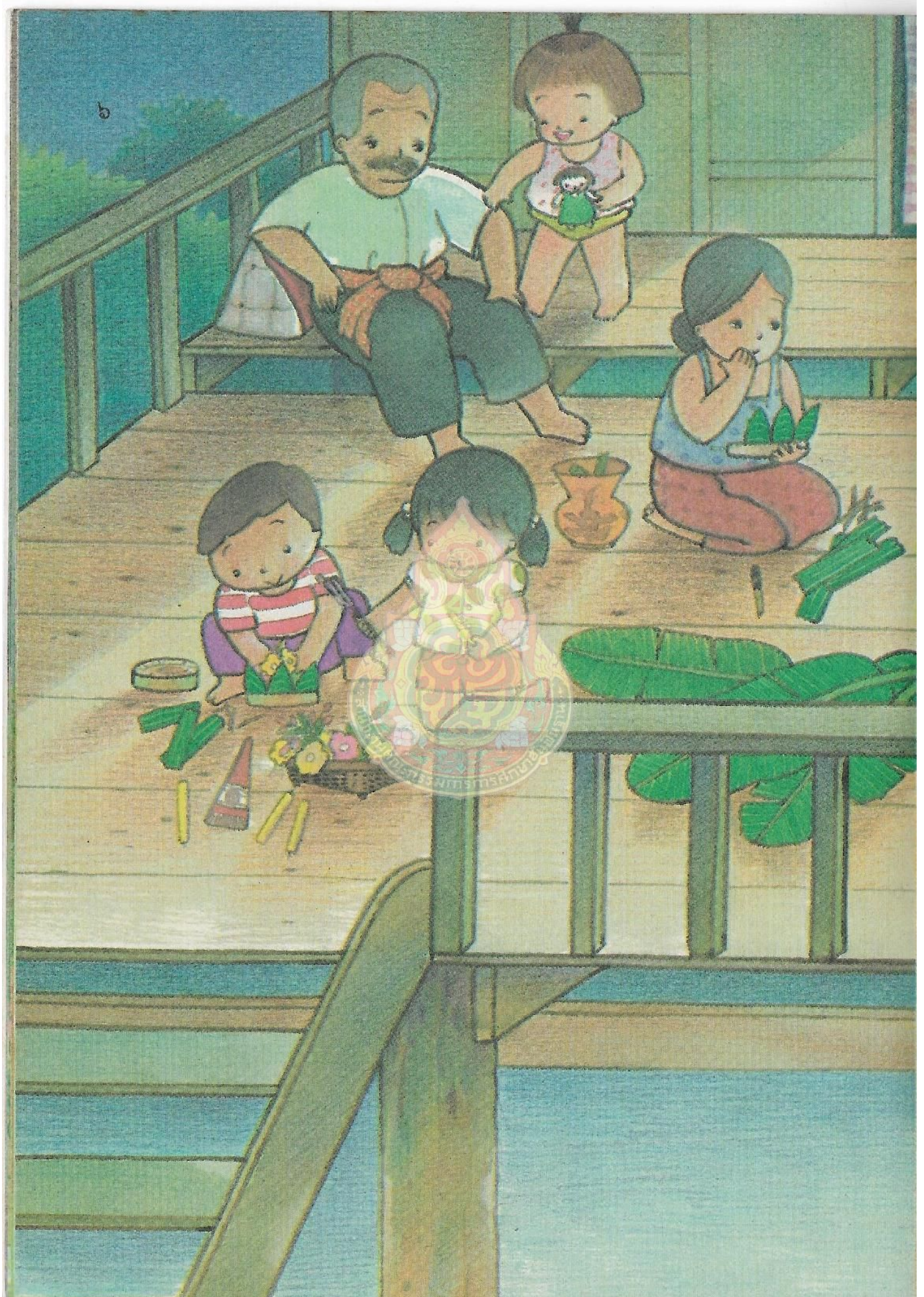

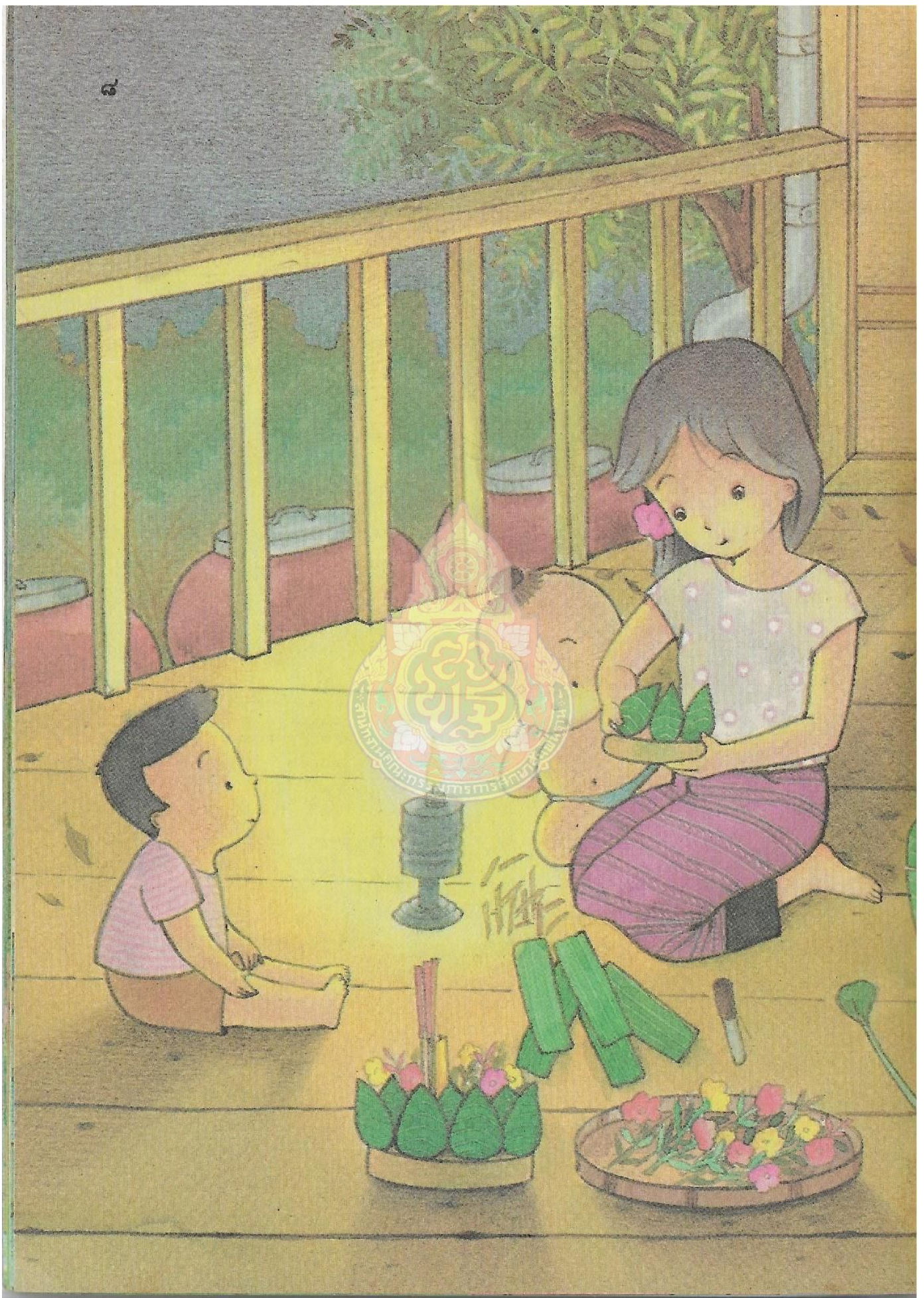
คืนวันเพ็ญ น้ำทรง
ชวนกันลง มาตักน้ำ

หาดอกไม้ รูปเทียน
บ้างทำรูป ตุ๊กตา

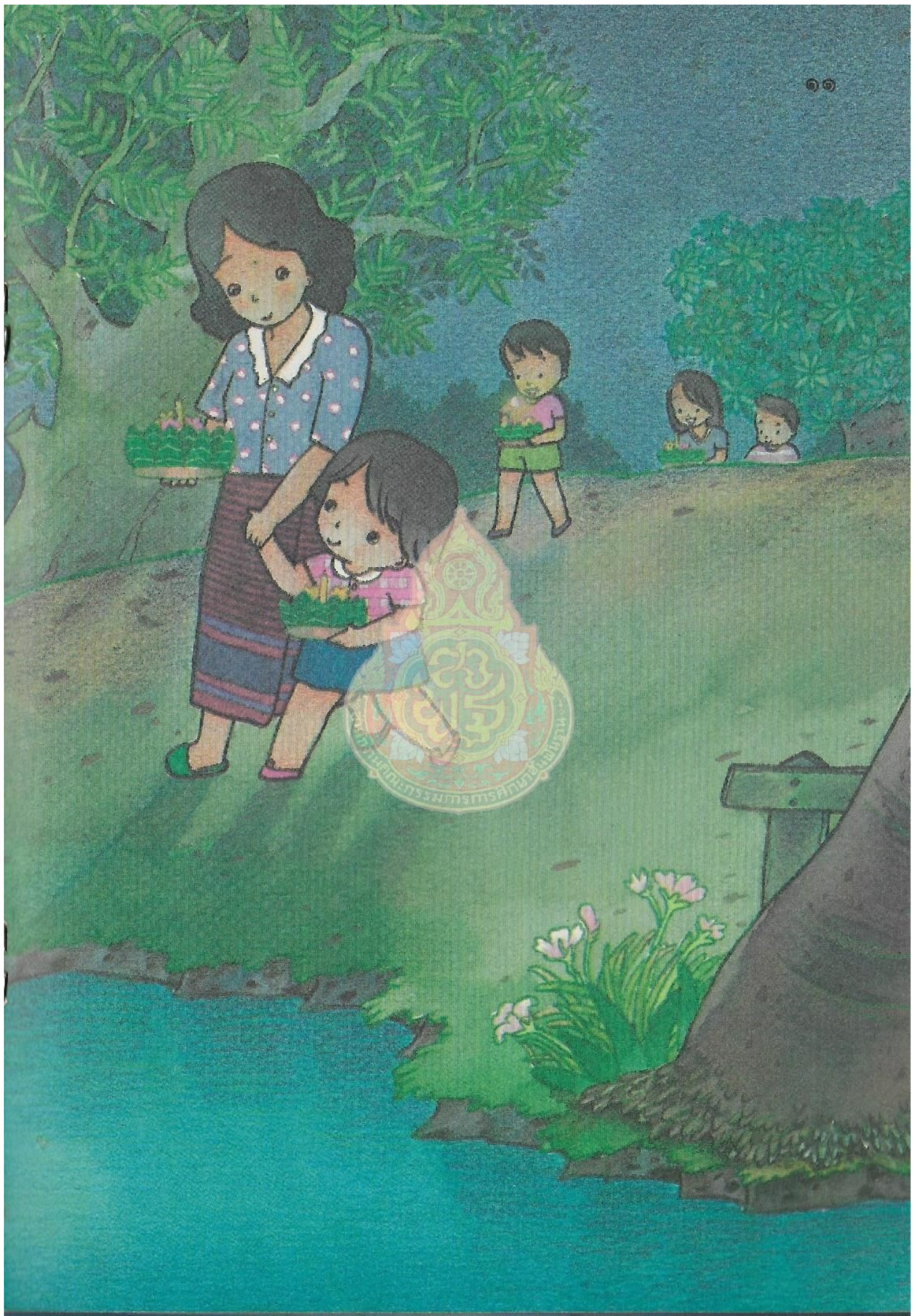

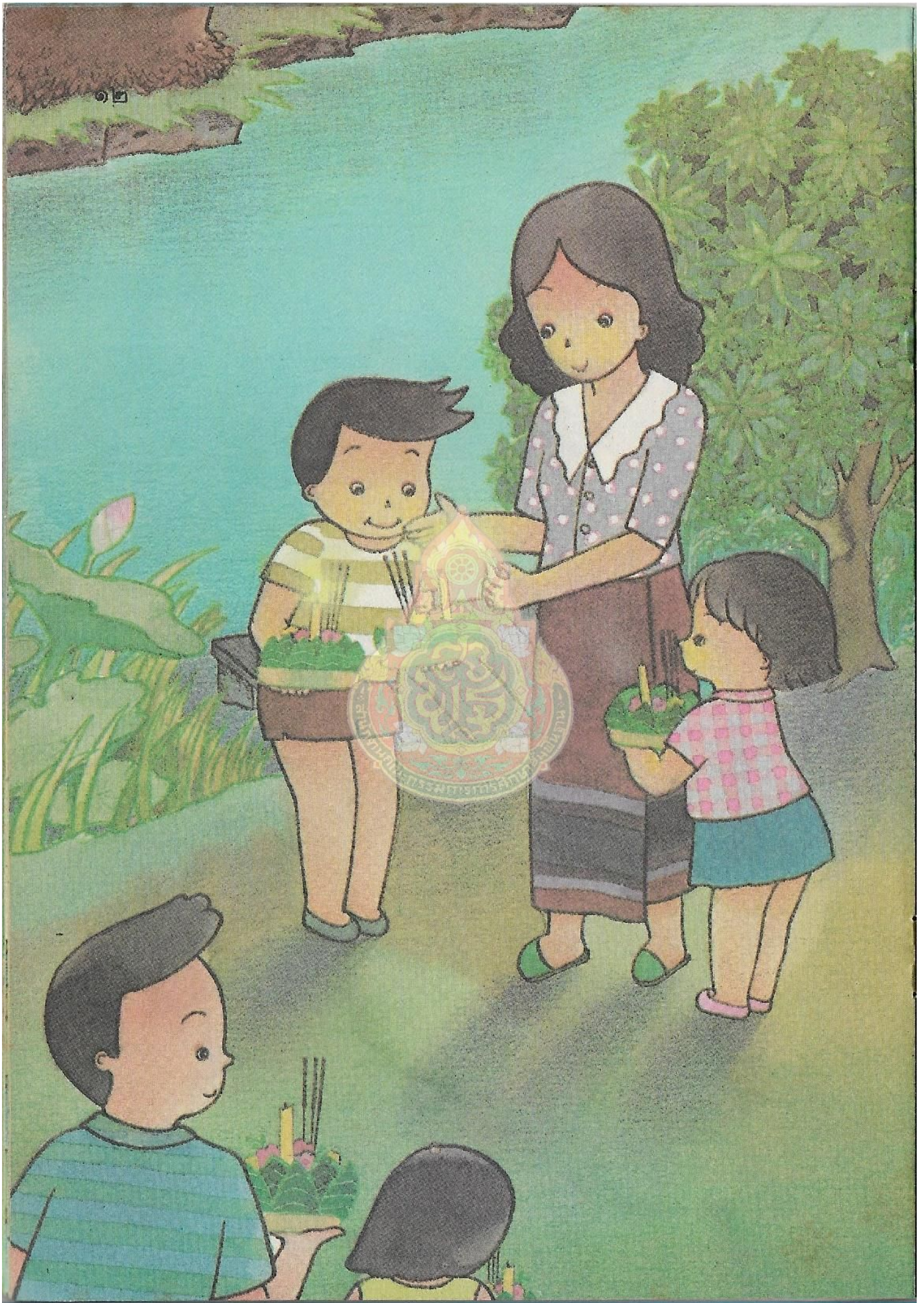
พี่ก็เอา ใบตองมา
ทำกระทง ให้น้องน้อง

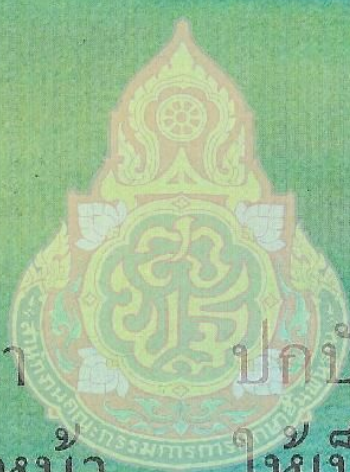
แม่พา มาริมฝั่ง
ระว่าง จะตกคลอง

จุดรูป เทียนทอง เป็นของ บูชา

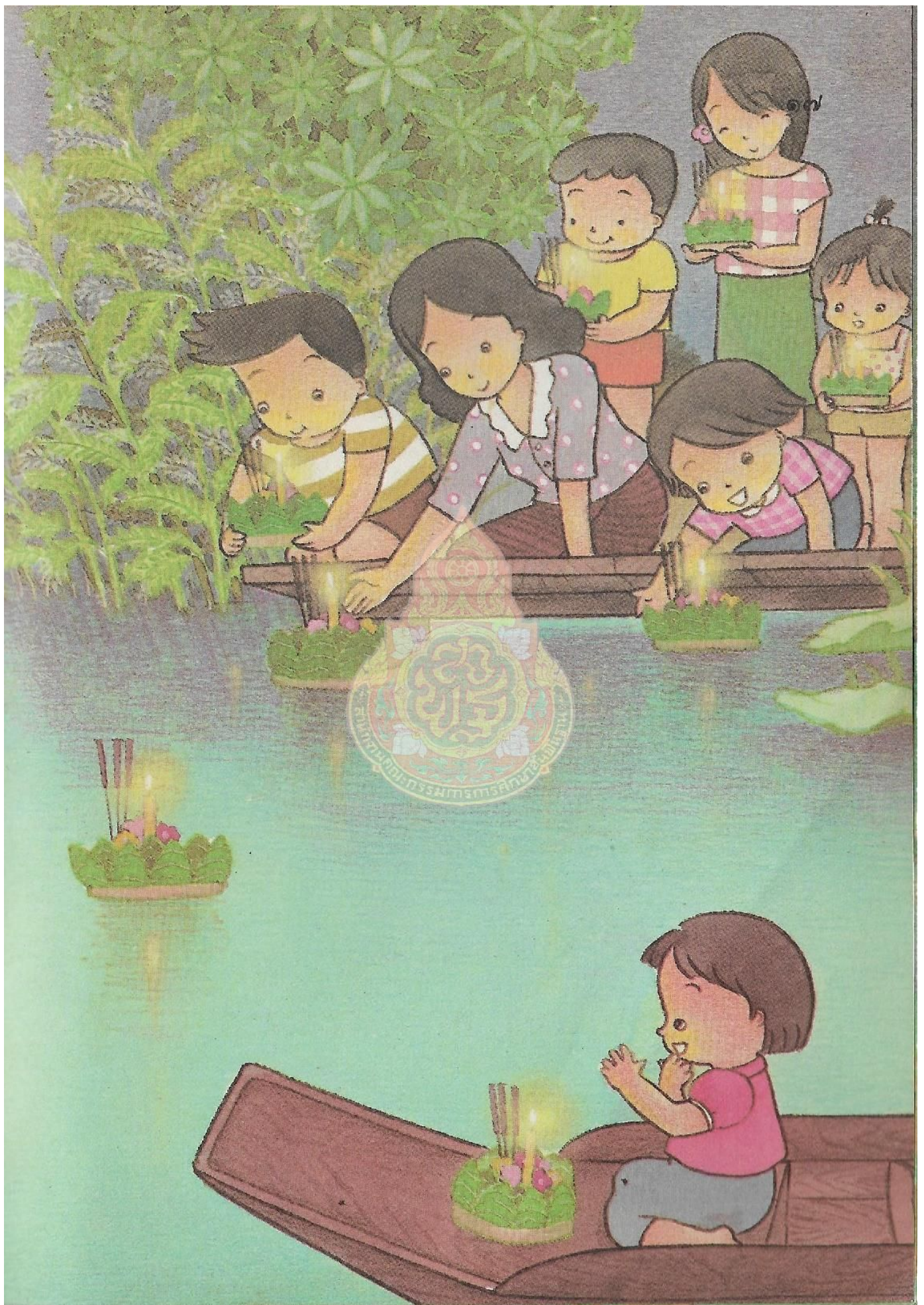
ไหว้ แม่คงคา ปกป้อง รักษา
พวกเรา ทิวหน้า ให้เป็น เด็กดี
และมี ความสุข ไม่มีทุกข์ มาย่ำยี่
โรคภัย ไม่มี เรียนดี ตลอดเวลา

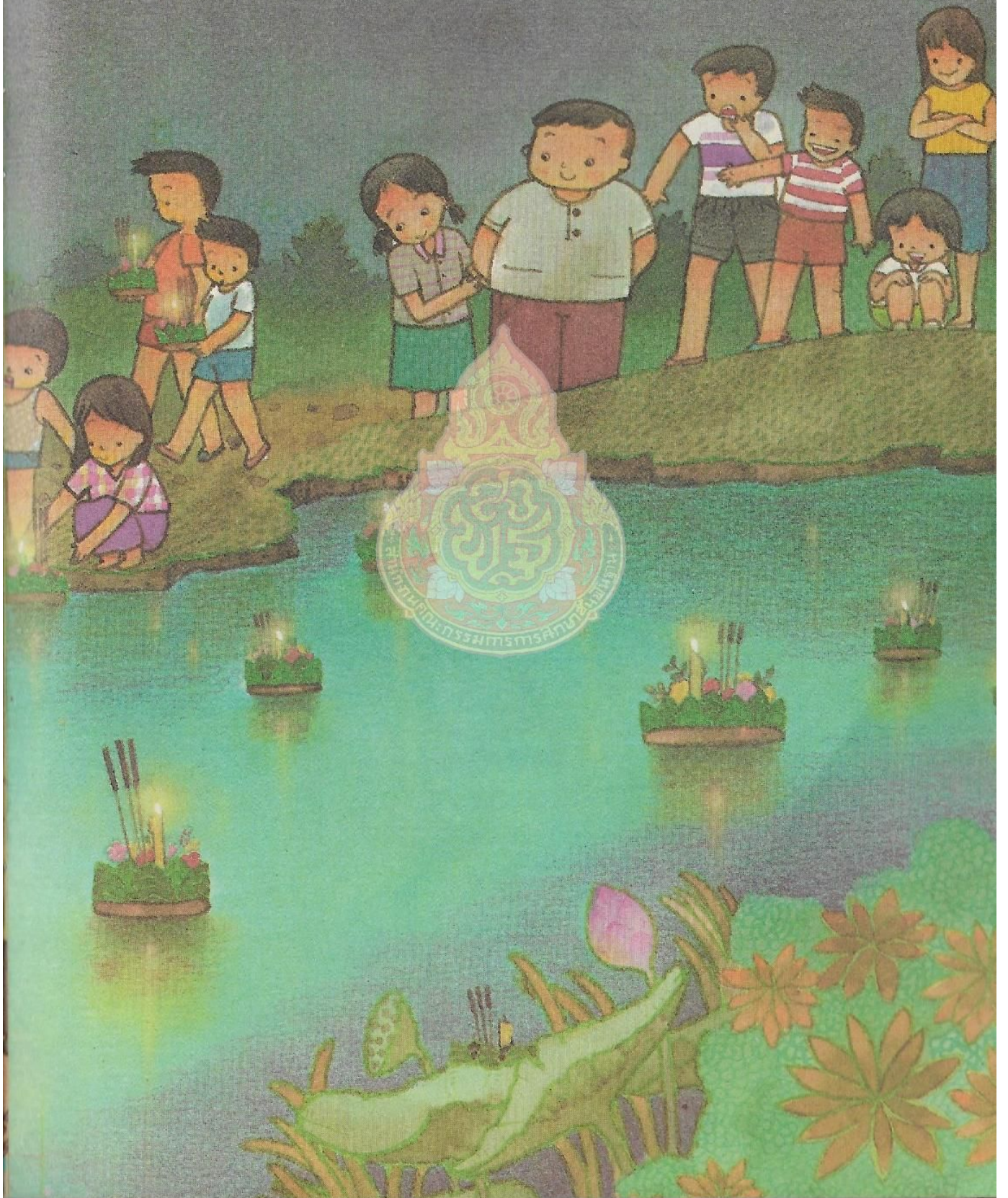
วันเพ็ญ เดือนสิบสอง
เราทั้งผอง สนุกสนาน

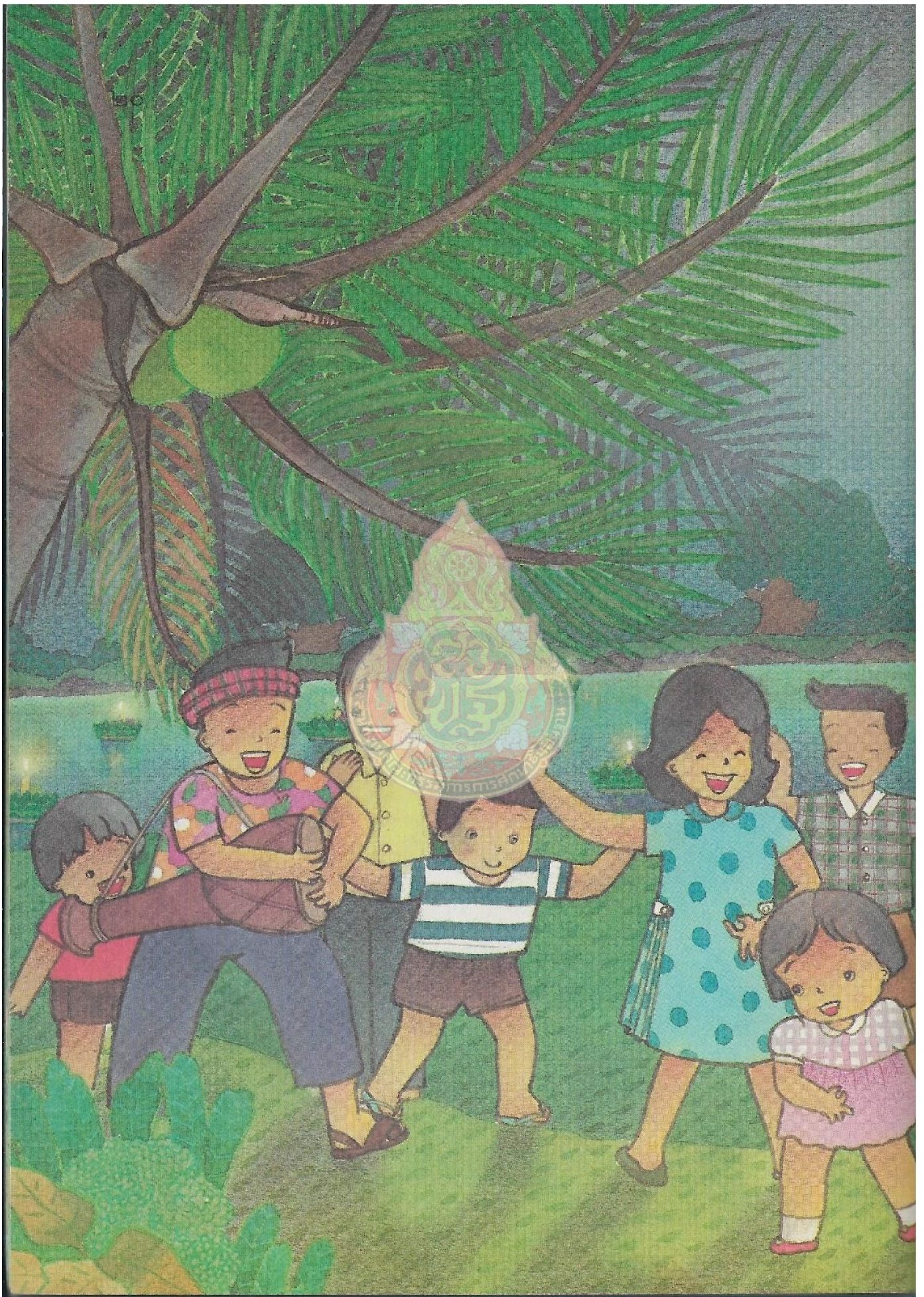

ประชาชน มากหน้า
พากันมา ลอยกระทง

ลอย ลอยกระทง
ลอยกระทง กันเถิดหนา
พวกเรา มา ลอยกระทง

ความเป็นมาของประเพณีลอยกระทง*

ลอยกระทงเป็นประเพณีโบราณของไทย เท่าที่มีหลักฐานปรากฏได้ริเริ่มมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นราชธานี เดิมเป็นพิธีของพราหมณ์ กระทำขึ้นเพื่อบูชาพระผู้เป็นเจ้าที่พราหมณ์นับถือ คือ พระอิศวร พระนารายณ์ และพระพรหม ต่อมาคติการบูชาเปลี่ยนไปตามแนวพระพุทธศาสนาเป็นการชักโคมเพื่อบูชาพระบรมสารีริกธาตุ พระจุฬามณีที่ขึ้นดาวดึงส์และลอยโคมเพื่อบูชารอยพระพุทธบาท ซึ่งประดิษฐาน ณ หาดทรายแม่น้ำนัมมทา ในสมัยสุโขทัยนางนพมาศซึ่งเป็นสนมของพระร่วง ได้คิดทำกระทงเป็นรูปดอกบัวทูลเกล้าฯ ถวายพระร่วงในพิธีนี้ พระร่วงทรงพอพระทัยมาก จึงโปรดเกล้าให้ถือเป็นเยี่ยงอย่าง การประดิษฐ์กระทงเป็นรูปดอกบัวจึงปรากฏมาจนทุกวันนี้ และเรียกชื่อว่า “ลอยกระทงทรงประทีป”

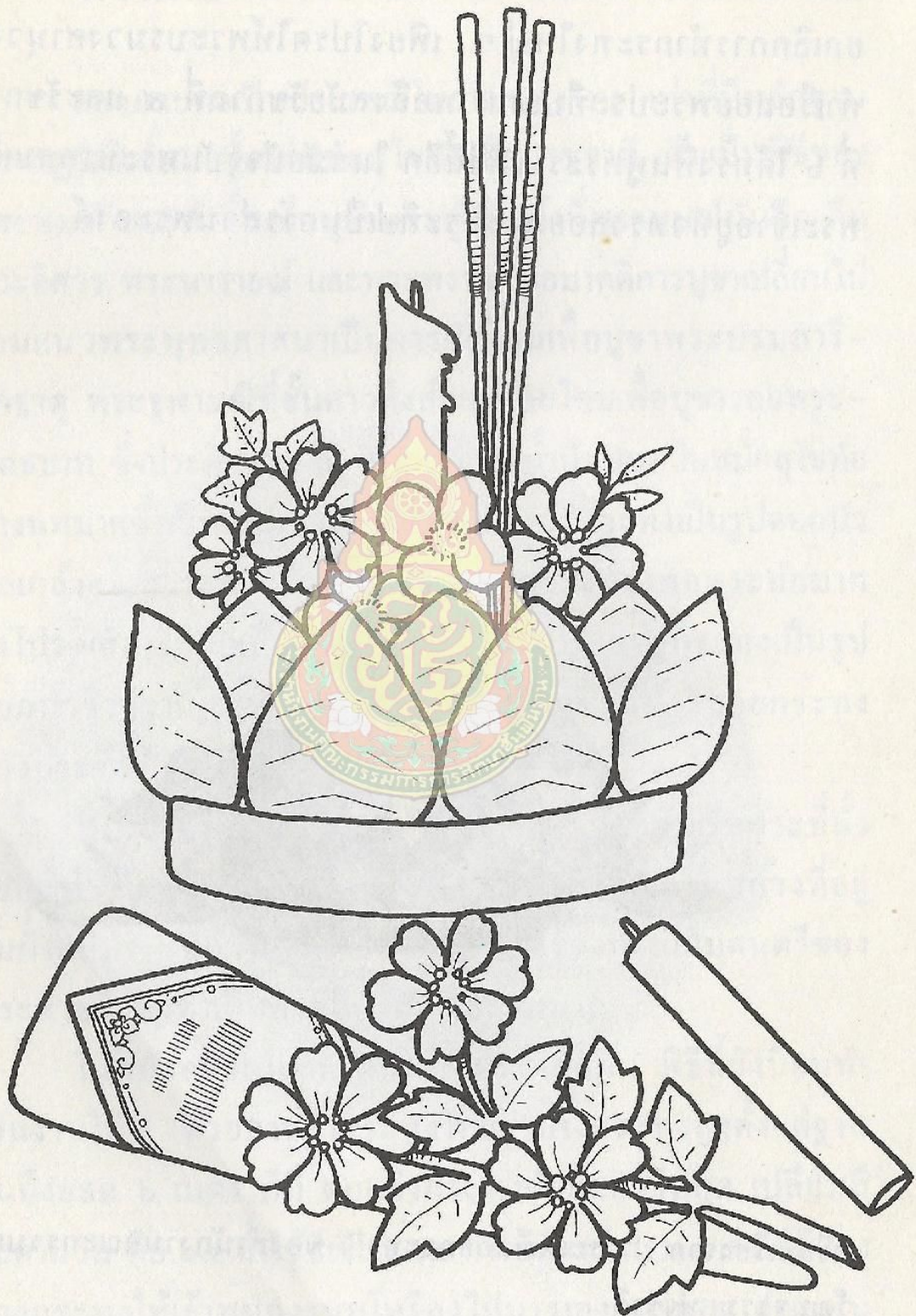
ในสมัยก่อนพระมหากษัตริย์จะเสด็จประทับเรือพระที่นั่งไปถวายดอกไม้เพลิงบูชาพระรัตนตรัยทุกพระอารามหลวงที่อยู่ริมฝั่งแม่น้ำ แล้วทอดพระเนตรการขับร้องประโคมดนตรีของประชาชน ซึ่งทำให้เป็นการใหญ่สนุกสนานมาก

ในสมัยอยุธยาและรัตนโกสินทร์ตอนต้น พิธีนี้ยังนิยมทำเป็นงานใหญ่ ด้วยการทำกระทงใหญ่ บางกระทงสูงตั้งแต่ฐานจนถึงยอด ๖ เมตร ก็มี ตกแต่งกระทงด้วยดอกไม้สด เปลี่ยนสีไปตามวัน คือ ๑๔ คำใช้สีเขียว ๑๕ คำใช้สีขาว แรม ๑ คำใช้สีแดง บางกระทงให้เจ้าพนักงานมโหรีลงไปบรรเลงเพลงเลย ต่อมาใน

สมัยรัชกาลที่ ๔ ทรงเห็นว่าสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก จึงทรงให้ยกเลิกการทำกระทงใหญ่ๆ เพียงโปรดให้พระบรมวงศานุวงศ์ทำเรือลอยพระประทีปแทน พอถึงสมัยรัชกาลที่ ๕ และรัชกาลที่ ๖ ได้ทรงฟื้นฟูพระราชพิธีนี้อีก ในสมัยปัจจุบันพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงลอยพระประทีปเป็นการส่วนพระองค์

*เรียบเรียงจาก “ประเพณีลอยกระทง” ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

คำแนะนำการใช้หนังสือเรื่อง ลอยกระทง

หนังสือเล่มนี้ คณะกรรมการจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก
ระดับเริ่มเรียนเป็นผู้จัดทำขึ้น เพื่อส่งเสริมให้เด็กรู้จักและรักษา
ประเพณีที่ดีงามของไทยให้คงไว้

ครูผู้สอนหรือผู้ปกครองควรเล่าเรื่องเกี่ยวกับประเพณี
ลอยกระทงให้เด็กทราบและชักชวนให้เด็กทำกิจกรรม และรู้ถึง
ส่วนประกอบของกระทง และรู้จักอันตรายอันเกิดจากน้ำ เมื่อ
จะไปลอยกระทง

กรมวัฒนธรรม

กรมศิลปากร
กระทรวงวัฒนธรรม
ถนนวิสุทธิกษัตริย์
กรุงเทพมหานคร

คณะกรรมการฯ จัดทำ

คุณหญิงเบญจา แสงมลิ
นางสิรินทร์ ช่วงโชติ
นางสาววรรณิ์ สุนทรเวช
นางบุญเยี่ยม จิตรดอน
นางพาณี เมืองสมบัติ
นางสาวกานต์มณี ศักดิ์เจริญ
นางสมบุรณ์ คิงฆมานันท์
นางสาวละออ ชูติกร
นางสมใจ ทิพย์ชัยเมธา
นางสาวจินตนา ไบกาชุย
นางวัฒนา บุญเสนอ

ที่ปรึกษา

นายเจนจิตต์ คุณทาลบุตร
นางกิตติวดี บุญซื่อ
ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาหนังสือ

คณะกรรมการ

นางสาวจินตนา ไบกาชุย
นางวัฒนา บุญเสนอ
นางสาวสุพรรณิ์ แสงอากาศ

เลขที่

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

นายกำธร สติรกุล ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

๐๓๘ : ๒๕ - ๓๐ (๓)